

Exposició: **MATTA 1911-2011**

IVAM Institut Valencià d'Art Modern
15 febrer – 1 maig 2011

Organitza: IVAM Institut Valencia d'Art Modern
Museo de Bellas Artes de Bilbao
Sociedad Estatal de Acción Cultural

Comissària: Marga Paz

L'exposició, organitzada per IVAM, Museu de Belles Arts de Bilbao i la Societat Estatal d'Acció Cultural, commemora el centenari del naixement de Matta, una de les figures més rellevants i controvertides de l'art del segle XX. La mostra reuneix 32 pintures, algunes d'elles de gran format, entre les que s'inclouen un tríptic i un políptic. Matta ha estat considerat com l'últim gran artista del surrealisme per la seua rellevància en aquest moviment durant la seua estada en París i en els anys del seu exili a Nova York va ser l'enllaç entre el surrealisme i els jòvens artistes americans de l'Escola de Nova York com Robert Motherwell, Jackson Pollock, Arshile Gorky, William Baxiotes. Va exercir una influència decisiva en el desenvolupament de l'expressionisme abstracte americà. Precursor en les relacions de l'art, la ciència i la natura i del paper primordial de l'art en el desenvolupament integral del ser humà, la seua obra es caracteritza per la seua complexitat i per la infinitat de temes, motius, formes, colors i mitjansi configura un llenguatge artístic difícil d'encaixar en cap departament fix de la història de l'art.

El catàleg de l'exposició reproduïx les obres exposades i reuneix textos de Rosario Otegui, presidenta de la Societat Estatal d'Acció Cultural, Consuelo Císcar, directora de l'IVAM, Javier Viar, director del Museu de Belles Arts de Bilbao, Marga Paz, comissària de l'exposició, Martica Sawin i Alain Sayag.

Matta (Santiago de Xile 1911 - Tarquinia (Itàlia) 2002). Va cursar estudis universitaris en l'Escola d'Arquitectura, després de finalitzar - los va viatjar a Europa en 1933, va conèixer a Le Corbusier en l'estudi del qual va treballar durant

alguns anys. Entre 1935 i 1937 va viatjar per tota Europa, residint una temporada a Madrid en 1935 on gràcies a la seua família va entrar en contacte amb el món cultural i artístic, del que va guardar sempre el record de l'enorme impacte que li va causar Federico García Lorca.

A la seua arribada a París en 1935 es va sentir atracció pels estudis de física i de psicoanàlisi que estaven de plena actualitat. Es va servir de les ensenyances tretes tant de les noves teories de la psicoanàlisi freudiana com de la física moderna per a construir una iconografia pròpia capaç de transmetre eixa realitat nova que definia l'home contemporani i que era fruit simultani de l'acció de les forces de l'inconscient i de la natura.

Va estar treballant al pavelló de la República Espanyola de l'Exposició Internacional de 1936 a París, on es va relacionar amb artistes com Picasso –que estava pintant el "Guernica"- Miró , Magritte i Calder.

Per mitjà de Dalí i gràcies a la recomanació que li havia donat Garcia Lorca, va conèixer André Bretón qui el va invitar a formar part del moviment surrealista, en 1937, publicant en la revista "Minotaure" i participant a la famosa Exposició Internacional del Surrealisme de 1938. Durant aquest període va conèixer prominents artistes contemporanis ,entre els que va ocupar un lloc privilegiat Marcel Duchamp al convertir-se en una decisiva influència en la seua obra i en una amistat que es prolongaria al llarg dels anys. La influència de les idees de Marcel Duchamp sobre el temps i el canvi van ser d'una importància crucial per al desenvolupament del llavors jove artista. Ja amb anterioritat s'havia interessat per les fotografies de models matemàtics de Man Ray realitzades en 1936 i els descobriments del pavelló de les Ciències de l'Exposició Universal de 1937 que va visitar en París. Així va sorgir la seua fascinació per la geometria no-Euclidiana i les teories matemàtiques i algebraiques d'Henri Poincaré . Era la base en que es sustentava per a construir , mitjançant la curvatura dels seus elements, les seues formes biomorfològiques i models circulars concèntrics, una nova articulació absolutament personal de l'espai pictòric, indefinit i irracional amb el que experimentar de manera aleatòria tant amb la indeterminació de l'univers oníric com amb la desorientació espacial del món exterior.

En 1939 es va traslladar a Nova York, on les seues obres poblades de formes biomorfològiques unides a la seua irresistible personalitat i les innovadores idees i tècniques del seu estil el van convertir en el centre d'atenció dels pintors de la "New York School", sent decisiva la seua influència en el desenvolupament de l'expressionisme abstracte americà i el seu paper de pont entre les idees artístiques europees i el nou art americà.

En 1948 després de trencar amb els surrealistes va tornar a Europa i es va instal·lar a Roma.

A partir de llavors i fins a la seua mort, va viatjar molt i va viure entre Tarquinia (Roma), París i Londres.

En 1957 el MOMA de Nova York va realitzar una retrospectiva de la seua obra, que també va ser mostrada a Minneapolis i Boston. Al llarg de la seua vida va realitzar exposicions, com ara, la que va realitzar el Centre Georges Pompidou de París, en 1985 i la seua obra està representada en les col·leccions dels museus més prestigiosos del món.

Fidel al compromís social d'artista compromés que va mantindre tota la seua vida, es va implicar en els moviments socials del seu temps i va realitzar diversos viatges a Cuba, en 1970 va visitar diverses nacions àrabs, mantenint trobades amb artistes i intel·lectuals d'estos països, i va pintar també per al moviment d'alliberament d'Angola. En 1972 va tornar a Xile invitat per el president Allende, treballant en murals col·lectius i realitzant nombroses obres en que a més de descriure les realitats socials, va aconseguir fer patents les "estructures emocionals".

Matta va continuar treballant intensament fins a la fi de la seua vida, deixant una obra en pintura, dibuix, escultura, arquitectura i poesia que va més enllà de les categories habituals i tracten d'implicar completament l'espectador en un univers propi en que apareixen l'espai i el temps, la comunicació, la revolució còsmica i la vida dels homes sobre la terra sense oblidar la natura poètica, la transformació, de l'inconscient i del desig de les seues obres més primerenques.